

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

İstanbul Finans Zirvesi 2011

**Erdem BAŞÇI
Başkan**

**28 Eylül 2011
İstanbul**

Hanımevendiler, Beyefendiler, Değerli Basın Mensupları;

Konuşmam 2023 yılında bir finans merkezi olarak İstanbul hakkında olacak. İstanbul için 2023'te nasıl bir hedef koyabiliriz? Şu anda İstanbul nasıl bir finans merkezi diye kendimize sorduğumuzda, İstanbul'un güzel bir finans merkezi olduğunu görüyoruz, dünyadaki güzel finans merkezlerinden bir tanesi. Güzel finans merkezi ne demek, bunun üzerinde hep birlikte bir düşünce egzersizi yapalım. 2023'te İstanbul dünyanın en güzel finans merkezi olabilir. Böyle bir hedef koyabiliriz. Belki dünyanın en büyük, en gelişmiş, en karmaşık finans merkezi olmayabilir fakat en güzel finans merkezi olabilir. Bu yönde çalışırsak, adımlarımızı hep bu yönde atarsak, bu Türkiye için de dünya için de son derece olumlu bir gelişme olur.

19. yy.'da yaşamış Fransız şair, yazar aynı zamanda devlet adamı, Fransız Dışişleri Bakanlığı yapmış Alphonse de Lamartine şöyle demiş: "Dünyada sadece bir şehre bakabilme şansı verilse seçeceğim şehir İstanbul olurdu." Dışarıdan İstanbul böyle görünüyor. Finans açısından da İstanbul bugün yine dışardan böyle görünüyor, özellikle Avrupa'dan bakanlar için. Peki İstanbul içeriden nasıl görünüyor diye sorduğumuzda, o zaman bu defa içeriden bir ses, Cengiz Onural - tanıyanlarınız olabilir, Yeni Türkü Grubu'nun söz yazarı ve grubun üyesi- der ki, "İstanbul güzel ama zabitleri pek yaman!" Bu da içeriden bir bakış. İki şair İstanbul ve estetik üzerine bunları söylemişler. Konuşmamın sonunda bir de Anadolu'dan bakış, Anadolu'dan bir şair nasıl ifadeler kullanmış, onunla sözlerimi bitireceğim.

En güzel finans merkezi derken neyi kastediyoruz? Üç boyutta ele alabiliriz finansı, finansın kalitesini, estetiğini, diğer bir deyişle güzelliğini. Birincisi, finans faydalı mı? İkincisi, finans dengeli mi? Üçüncüsü, finans istikrarlı mı? Bu üç boyuttaki soruların cevapları "evet" veya "daha" veya "en" şeklinde verilebiliyorsa o zaman oradaki finans o ölçüde güzeldir. Bunu, bu yılki IMF/Dünya Bankası toplantılarında Muhammed El-Erian dile getirdi: "Eskiden biz buna finansal hizmetler sektörü derdik. 2007 yılından bu yana dikkat edin, internetten tarayın, gazeteleri tarayın, "finans sektörü" demeye başladık, "finans endüstrisi" demeye başladık, "hizmetler"i unuttuk". Güzel bir tespit. "Finans sektörü" nün "Finansal hizmetler sektörü" olması

gerekiyor ve Türkiye’de finans sektörü şu anda finansal hizmetler sektörüdür. Çeşitli boyutlarda bunu ele alalım.

Birinci boyut faydalılık. Finansal hizmetler sektörünün faydalı mı zararlı mı olduğunu nasıl ele alabiliriz? Çok karışık değil, çok zor değil. Finansal hizmetler, üretim potansiyelinin hayata geçirilmesine yardımcı olmalı, bunu sağlamalı, kolaylaştırmalı. Finansal hizmetler sektörü gelir dağılımını düzeltmeye katkı yapmalı, yapısı öyle olmalı. Finansal hizmetler sektörü düzensiz gelir akımının düzenli harcama akımına dönüştürülmesine imkân vermeli. Gelecekte bir geliriniz var, kesin biliyorsunuz o gelirin orada olduğunu, bugün hiç paranız yok, hiç geliriniz yok, orada gelecekte bir miktar para aktarmaya, gelir aktarmaya, harcama yapmaya imkân sağlamalı. Veya bugün çok fazla, olağanüstü fazla servetiniz var, geliriniz var ama gelecekle ilgili endişeleriniz var, o serveti harcamayı zamana yaymaya, yani sizin tasarruf yapmanıza imkân vermeli. Bunlar temel fonksiyonlar. Ayrıca, hayatı kolaylaştırmalı; eskiden bir yere para gönderirken, hiç bankacılık sistemi gelişmemişken, banka hesabınızdan paranızı çekerdiniz, diğer bankaya çantayla götürmek zorunda kalırdınız, bazen gazete kâğıtlarına sarardınız, para olduğu belli olmasın diye. Şu anda Elektronik Fon Transferi diye bir sistem var. O kadar alıştı ki vatandaşlarımız buna, “Bu doğal bir hizmet, bu benim hakkım” gibi görüyor, en ufak bir aksamada, derhal “elektrikler neden kesildi?” gibi “EFT neden yarım gün aksadı?” şeklinde sorgulanıyor. Bu çok güzel bir gelişme, hayat kolaylaştı ve biz bu kolaylığa alıştık. Bir de, ders kitaplarında yazan, tasarrufların ve yatırımların arttırılmasına katkı sağlamalı, finans sektörü, finansal hizmetler sektörü, eğer faydalı olacaksa.

Peki zararlı olabilir mi finansal hizmetler sektörü? O zaman finansal hizmetler sektörü olmaktan çıkar, finans endüstrisi veya finans sektörü haline geri döner. Bugün ABD’nin başına gelen, zaman zaman bunun zararlı da olabileceğini gösteriyor. Konut piyasası son derece önemli bir piyasa. İnsanların kredi alarak, ipotekli konut kredisi alarak ev sahibi olmaları son derece güzel bir şey, fakat “Konut fiyatları sürekli artıyor, dolayısıyla ben şimdi ev alayım, kredimi daha sonra düşük faizle ve fazlasıyla yenileyeyim, re-finansman yapayım, aradaki farkla daha çok tüketim yapayım” ya da “Benim hiç bir imkânım yok, gelirim yok, işim yok, ev alayım.” Buyur ev alabilirsin! Sistem bu hale dönüştüğünde o artık zarar vermeye başlıyor çünkü bunun sonu oldukça kötü ve yıllar süren krizlere yol açabildiğini hep birlikte görüyoruz, içinde yaşıyoruz.

O yüzden finansal hizmetler sektörü faydalı olmalı. Burada yeniliklere faydalı inovasyon ve zararlı inovasyon diye de bakmak gerekir. Faydalı inovasyonlara örnek olarak Türkiye için, Türkiye'nin ihtiyacı olan, eksikliğini hissettiği bazı konular verebilirim: Girişim sermayesi, neredeyse hiç yok şu anda, alt yapısı, yasal mevzuatı, bir kaç kurum var ama sistem gerçekten arzu edildiği gibi çalışmıyor. Bir diğeri mikrofinans; teminata verebilecek hiçbir şeyi olmayan, nispeten geliri düşük veya hiç yok fakat fikri var, çalışma isteği var, arzusu var, çok ufak bir katkıyla, çok ufak bir başlangıç işletme sermayesiyle bir iş yapabilecek nitelikte ama yapamıyor. Mikrofinans bunu sağlıyor. Bu bir inovasyon, bu bir yenilik. Teminat olmadan biz bu insanlara nasıl kredi verebiliriz? Düşünmüşler, taşınmışlar ve bir çözüm bulmuşlar. Bu Türkiye'de neredeyse hiç yok. Çok önemli, faydalı bir inovasyon. Gelir ortaklığı senetleri de faydalı bir inovasyon. Neden? Çünkü sabit getirili kıymetler var, bir de düşük gelir durumlarında, kötü zamanlarda, bu durumda kamuya yardım edecek enstrümanlar var. Kamunun vergi gelirleri düşük olduğunda veyahut da orada elde edilen gelir kaynağı her ne ise, o gelir kaynağında düşüş olduğunda, yatırımcıya da daha düşük bir gelir verecek, yüksek olduğunda da yüksek gelir sağlayacak. Bu son derece faydalı bir inovasyon.

Zararlı inovasyonlara örnek neler olabilir? Kredi türevlerinin bazı türleri, kredi türevleri, "credit derivatives" denilen ürünler. Özellikle denetimsiz olanları, özellikle organize piyasalarda olmayanları dünyanın başına çok ciddi sorunlar açtı. Benzer şekilde, CDO yada Collateralized Debt Obligations da öyle. Bunun gibi ürünler, kredi verilmemesi gereken kişilere, kurumlara, ülkelere kredi verilmesine imkân sağladı, sisteme zarar verdi. Zararlı inovasyona başka bir örnek, yüksek frekansta alım-satım yapan algoritmalar, "high frequency trading". Saniyenin binde biri hızla karar verip, menkul kıymet alan veya satan elektronik robotlar. Bunun ne faydası var topluma düşünmek gerekir. Zararı var mı? Evet zararı var. En yakın zamanda gördüğümüz şişman parmak problemi. Şişman parmak problemi nedir? Bir sıfır fazla yazıyor işlemi yapan, çok yüklü bir arz geldi diye bütün algoritmalar, hepsi "Eyvah satış dalgası geldi" deyip satmaya başlıyor ve birden bire borsa çöküyor. Bu bir zarar, çünkü olmayacak yerde oynaklığa yol açtı. Demek ki inovasyonları ayırmak lazım: Faydalı inovasyonlar, zararlı inovasyonlar.

İkinci boyut, güzel bir finans merkezinin ikinci boyutu, dengeli bir finans merkezi. Bunun da üç açıdan ele alınması mümkün: Birincisi derinlik, ikincisi genişlik, üçüncüsü büyüklük. Finansal

derinlik, finansal genişlik, finansal büyüklük. Bunların her birisi için, bizim sektörümüzün ne kadar derin olması, ne kadar geniş olması, ne kadar büyük olması sorularını ayrı ayrı bizim sormamız gerekir. 2023'te biz İstanbul'da nasıl bir finansal hizmetler sektörü görmek istiyoruz, her bir boyutta bunu ele almak gerekir.

Finansal derinlik nedir? Kısaca, toplumda finansal hizmetlere erişim kolaylığıdır. Ülkedeki her vatandaş kolayca finansal hizmetlere erişebiliyorsa o ülkede finansal hizmetler derindir diye özetleyebiliriz. Finansal genişlik nedir? Finansal hizmetlerin çeşitliliği, zenginliğidir. Farklı farklı finansal araçlar, farklı farklı finansal hizmetler varsa o zaman finansal genişlik söz konusudur.

Burada Öklid (Euklides)'den gelen tabiatta çok sık rastladığımız, "Altın Oran" diye bir rakam var, ona atıf yapmak isterim. Bu altın oranı Öklid şöyle bulmuş, öyle bir sayı bulalım ki, bu sayının karesini alınca bu sayının bir fazlasına eşit olsun. Bakmış 1.6180 diye devam eden irrasyonel bir sayı bunu sağlıyor. Buna "Altın Oran" demişler, Öklid'den sonra. Bu tabiatta pek çok yerde geçiyor; insan vücudu orantısında –görmüşsünüzdür, Leonardo da Vinci'nin öyle bir eseri vardır-, deniz kabuklarında, elma çekirdeklerinin dizilişinde, kuşların uçuş patikalarında vesaire. Dolayısıyla matematikte, orantılarla estetik arasında bir ilişki var. Bunlar göze hoş görünüyor orantılı olursa. Bunun gibi, eğer bir ülkede finansal hizmetler sektörü sadece bankacılıktan ibaretse sadece krediden ibaretse göze de hoş görünmüyor, fonksiyonel olarak da çok faydalı olmuyor. Türkiye'de hisse senetlerinin toplam piyasa değerinin Türkiye'nin GSYİH'sine oranı yüzde 50'nin altında. Toplam kredilerin oranı da milli gelirin yaklaşık yarısına yakın. Krediler, hisse senetlerinin toplam piyasa değerinden daha büyük. Bu ikisi arasında ideal bir oran var mı? Toplam hisse senetlerinin değeri ile toplam kredilerin değeri arasında ideal altın bir oran var mı? Bunun üzerinde düşünmemiz gerekir. Borç-öz kaynak dengesinin toplumun tamamı için optimal düzeyinin ne olduğunu hep birlikte bulmamız düşünmemiz gerekir. Bu oranların GSYİH'nin yarısı değil de yüzde 100'ü olsa bunun sonuçlarının daha mı iyi olacağı daha mı kötü olacağı düşünülmesi gerekir. Bu da sektörün büyüklüğü ile ilgili bir şey. Yakın zamanda yapılan çalışmalar -en son Jackson Hole toplantısında BIS Baş Ekonomisti Stephen Cecchetti'nin yaptığı sunumda- belirli bir seviyeye kadar borç düzeyinin büyüme açısından iyi bir şey olduğunu ama belli bir seviyeden sonra borcun büyüme açısından kötü olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla büyüklük de önemli bir kriter. O yüzden finansal hizmetler sektörü dengeli olmalıdır derken ideal

büyüküğünün ne olduğunu hep birlikte tartışıp bulmamız lazım. 2023'ten önce hemen şimdi bulmamız lazım ki ona göre politikalarımızı şekillendirelim. Sermaye-borç kompozisyonunun, tüketici-üretici kredileri kompozisyonunun ideal oranlarının ne olduğunu şimdiden tespit edip o yönde ilerlememiz lazım ki 2023'e kadar oranlarımızı güzelleştirelim, geliştirelim.

Üçüncü bir boyut: İstikrar. Finansal hizmetler sektörünün istikrarlısı güzel, istikrarsızsı güzel değil. Gelişmekte olan ülkeler tecrübe ile krizleri yaşayarak şunları öğrendiler. Borç ve sermaye arasında tercih yapılacaksa sermaye daha iyi, zararı absorbe etme açısından daha iyi. İflasları önlemek açısından daha iyi. İşsizliği önlemek açısından daha iyi. Şoklara karşı dayanıklılık açısından daha iyi. Yerli ve yabancı para cinsinden borçlanmalar arasında da yerli para cinsinden borçlanmanın daha iyi olduğunu öğrendiler. Bizim gibi gelişmekte olan ülkeler, kısa ve uzun vadeli borçlanmalar arasında da uzun vadeli borçlanmanın daha iyi olduğunu tecrübe ile öğrendiler.

Biz de Türkiye'de finansal istikrar hedefleri olarak, Merkez Bankası olarak, banka gözetim ve denetim otoritemiz BDDK olarak, SPK olarak bunları hedef olarak ele alıyoruz, üzerinde çalışıp kararlar alıyoruz. Yeni kurulan bir Finansal İstikrar Komitesi var biliyorsunuz. Komitenin üyeleri Hazine Müsteşarı, BDDK, TMSF, SPK ve Merkez Bankası Başkanları. Bu Finansal İstikrar Komitesi'nde bugünle uğraşmıyoruz, 2023 ile uğraşıyoruz. Türkiye'nin finansal sektörünü daha da güzelleştirecek yapısal tedbirler üzerinde çalışıyoruz. Türkiye bankacılık sektörü, bankacılık sistemi, finansal hizmetler sektörü neden güzel? Avrupa'dan bakınca neden güzel görünüyor? Çünkü Türkiye'nin zabitleri pek yaman. Türkiye'nin gözetim ve denetim otoriteleri işini iyi yapıyor, standartları yüksek tutuyor. Dünyada minimum sermaye standardı yüzde 8 ise bizde diyor ki 12'nin altına düşmeyeceksiniz. Banka bazında herkesi tek tek takip ediyor. Uzaktan denetim, yerinde denetim hepsini yapıyor. Neden? Çünkü 2001 yılında çok derin bir kriz bize bu ihtiyacı öğretti. Milli gelirin yüzde 30'una mal oldu Türkiye'ye o kriz. Derin bir işsizliğe, yüzde on boyutunda ekonomik daralmaya mal oldu.

Peki Türkiye gözetim ve denetimde standartlarını yüksek tutuyorken yurt dışında bu standartlar yüksek tutulmuyorsa o zaman burada haksız bir rekabet söz konusu olabilir mi? Evet olabilir. O yüzden Türkiye ve Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin uluslararası standart belirleyici çatı

organizasyonlara yakın zamanda üye olması son derece önemli. Biz bunu çok önemsiyoruz. Türkiye şu anda daha önce üye olmadığı Finansal İstikrar Kurulu'na üye - G20'nin altında, her türlü bankacılık, bankacılık dışı standart belirleme işi oradan geçiyor. Onun altında Group of Central Bank Governors and Heads of Supervision, gözetim ve denetim otoritesi başkanları ile merkez bankası başkanlarının oluşturduğu bir heyet. Orada da şu an Türkiye üye. Onun altında Basel Komitesi, Basel Committee on Banking Supervision. Basel Komitesinin de Türkiye şu an üyesi. Ve alt komisyonlarda fiilen görev alıyor. Bu şu açıdan önemli; gelişmiş ülkelerin bankacılık standartları eğer bizimkinin altında ise daha zayıfsa bizim onları bizim tarafa çekmemiz lazım. Gözetim ve denetim standartlarını dünyada yükseltmemiz lazım ki haksız rekabet olmasın. Dünya finansal sistemi de güzel olsun, yani faydalı, dengeli ve istikrarlı olsun. Bu son derece önemli.

Türkiye'de bundan sonra yapılması gereken çalışmalarla ilgili öğleden sonra epeyce oturum olacak o yüzden ben çok fazla detaylara girmek istemiyorum. İstanbul uluslararası finans merkezi projesinde strateji ve eylem planı hazır. Resmi Gazete'de 2 Ekim 2009 tarihinde yayımlandı. Ve 33 kurum katkı yapıyor buna. 33 kurumun Türkiye'de koordinasyonunu da - biliyorsunuz- Kalkınma Bakanlığı yapıyor. Öğleden sonra bununla ilgili sunumlar olacak. Ben sadece bir iki tane Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu alan ile ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. Finansal hizmetler sektörümüzün derinliği, genişliği ve büyüklüğünü etkileyebilecek bazı alanlar var. Bunlardan bir tanesi ve önemlisi olan finansal farkındalık bizde biraz eksik. Finansal eğitim neredeyse hiç yok. Bu iki alanda iyi bir çalışma gerekiyor. Diğer bir alan iş kültürü, iş yapma kültürü, iş etiği. Burada Türkiye'nin durumu aslında fena değil. Bir yanda küreselleşmenin getirdiği uluslararası iş standartları etiğini iş adamlarımız benimserken finansal hizmetler sektörümüz ve finans dışı sektörlerimiz, diğer yandan Türkiye'nin geneli bu anlamda zaten iyi bir arka plana sahip. Türkiye'de dürüstlük, verdiği sözde durma, yanıltmamak karşı tarafı, kandırmamak. Bunlar bizim kültürümüzde ve geleneğimizde olan özellikler. Diğer çok önemli bir alan: Hukuk. Mülkiyet hakları, mülkiyet haklarının korunması, sözleşme hürriyeti, sözleşmelerin aynen yazıldığı gibi yerine getirilmesi ve tüketicinin korunması. Bu alanda da önemli ilerlemeler sağlandı, sağlanıyor.

İki şairin tespitleri üzerinden geçerken aslında söylemek istediğim birçok şeyi söylemiş oldum. Fakat bir iki tane ilave yapmak istiyorum. Yerli para cinsinden finansman-finansal hizmetler; bu çok önemli bir konu ve biz de önemsiyoruz. Şu ana kadar gerek Merkez Bankasının gerek diğer kamu otoritelerinin aldıkları kararlar yerli para cinsinden işlemleri teşvik etmeye yönelik tedbirler. Bir de yerli paralarla ticaret konusu var. Dünyada yerli paralar ile ticaret. Burada küresel sistemik bir sıkıntı var rezerv paralar konusunda. Bir kıtlık var, bir ihtiyaç var. İki tane rezerv para dünyaya yetmiyor. Ve rezerv parayı çıkaran ülkeler artık bundan çok memnun değiller, hoşnut değiller. Çünkü paranız rezerv para ise küresel finansal kriz durumunda kendi paranız değer kazanıyor. En zor durumda ülkeniz resesyona doğru ilerlerken bir de paranız değer kazanınca resesyon daha da derinleşiyor. O yüzden bu sistemik sıkıntı tespiti G20’de çeşitli platformlarda yapılıyor. Uluslararası Para Fonu da bu yönde çalışıyor. Üçüncü bir para birimi olarak Yuan’ın sisteme kazandırılması yönünde çalışmalar var. Bölgesel olarak da yerli para cinsinden ticarete daha olumlu bakılıyor uluslararası finansal sistem tarafından. Eskiden buna pek olumlu bakılmazdı. Şimdi bu yönde çabalar destekleniyor. Bu doğrultuda biz de konuyu uzun zamandır beri inceliyoruz. 2023’te Türk ihracatçısı faturasını Türk lirası cinsinden kesebilirse, gelmiş olacağımız noktadan çok mutlu olacağız. Türk ihracatçısı diyelim ki Çin’e mal satacak Türk lirası cinsinden fiyatlayıp satabilirse ve tahsilatını da Türk lirası cinsinden yapabilirse çok güzel bir gelişme olacak bu. Bu olabilir mi? Şu an biraz zor. Ama yavaş yavaş, adım adım. 2023’e daha çok zaman var. O yönde gelişmeler mümkün. Bu yönde biz uzun zamandır çalışıyoruz. Çinli yetkililer ile de görüşmelere başladık ve ümit ediyoruz ki çok fazla gecikmeden sonuçlandırabileceğiz. Yuan, veya resmi adıyla Renminbi, konvertibl bir para olmadığı için siz özel bir banka olarak Çin’de bir muhabir bulup Türk lirası ile satış işlemi yapamazsınız. O yüzden Çin Merkez Bankasının devreye girmesi gerekiyor. Onlarla yerli paralar cinsinden, yani Türk lirası ile Renminbi üzerinden bir swap anlaşması konusundaki teknik çalışmalar oldukça ilerledi. Benzer şekilde ticaret yapmaya sıcak bakan bazı Asya ülkeleri ile benzer anlaşmalar yapabileceğiz. Bunlara baktığımızda dünyada bunların hacimleri çok küçük. Dolayısıyla bunlar sadece başlangıç, bir deneme niteliğinde. Bizde de hacimler son derece küçük olacaktır başlarken. Ama alt yapıyı oluşturmak, kurumları oluşturmak, eğitim vermek farkındalık açısından önemli bir adım olacaktır diye düşünüyoruz.

Diğer bir konu ise kısa vadede alınacak önlemlerin uzun vadeli perspektifle uyumlu olması konusu. Kısa vadede şu anda dünyada her türlü piyasada oynaklığın arttığı gözleniyor. Oldukça çalkantılı günlerden geçiyoruz. Bununla ilgili olarak TCMB -malumunuz- 4 Ağustos tarihinde döviz ve Türk lirasına yönelik önlemler aldı, onları açıkladı. Takip eden PPK toplantılarında da eğer bir ihtiyaç olursa bütün politika araçlarının ekonomiyi destekleyici yönde kullanılabileceğine dair bir duyuru yaptı. Diyelim ki bununla ilgili önümüzdeki günlerde bir ihtiyaç oldu ve zorunlu karşılık oranlarında bir indirim yapma ihtiyacı doğdu -bununla amaçladığımız, sisteme TL likidite desteği ve döviz likidite desteği sağlamak, yani kısa vadeli bir önlem, çünkü işler normalleşince bu ihtiyaç ortadan kalkacak- bu kısa vadeli önlemi alırken bile 2023'ü aklımızdan çıkarmamız lazım. O yüzden burada zorunlu karşılıklarda bir ayarlama yaparken uzun vadeyi teşvik edici bir ayarlama yapmak daha akıllıca olur. O zaman iki amaca birden hizmet etmiş oluyor. Hem kısa vadede bankacılık sisteminin döviz likidite ve TL likidite sorununa yardımcı oluyor hem de aynı zamanda orta ve uzun vadede perspektifimizi kaybetmeden uzun vadeli işlemleri teşvik etmiş oluyor. Şu anda TL tahvil piyasası var. Orada zorunlu karşılık oranları yüksek. Mesela burada bir değişiklik yaparken, bankacılık sistemimize kolaylık sağlarken uzun vadeyi teşvik edecek şekilde bunu yapmayı planlıyoruz. Tıpkı yabancı para borçlanmalarda olduğu gibi. Onunla ilgili çalışmaları arkadaşlar yürütüyorlar. Hazır olduğunda ve piyasada ihtiyaç görüldüğünde bir sonraki PPK'yı bile beklemeden bu tedbiri derhal alabiliriz. Ve benzer tedbirleri alırken de finansal istikrarın uzun vadeli tarafına da bakarak bu kısa vadeli çözümleri kısa vadeli tedbirleri almak faydalı. Ne mutlu ki bizim bunları düşünüp, planlayıp uygulamaya koymak konusunda vaktimiz var, rahat rahat çalışabiliyoruz ve en doğru en güzel çözümü bulmak için çok da zaman baskısı altında değiliz.

Konuşmama, başta size söz verdiğim üçüncü şair, Anadolu halk ozanı Aşık Veysel'in güzellikle ilgili -içinde finansa da atıf var- sözleri ile son veriyorum: "Güzelliğin on para etmez, bu bendeki aşk olmasa. Eğlenecek yer bulaman, gönlümdeki köşk olmasa."

İlginiz için teşekkür ederim.